

Sveavägen 57-59
Box 350, SE-101 26 Stockholm, Sweden

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande
The Swedish federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights
Member of International Lesbian and Gay Association (ILGA)

Förbundsansli
+46 8 50 162 900
forbund@rfsl.se

Hemsida
www.rfsl.se

Utbildnings- och
kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över slutbetänkandet Tillgänglighet, mobil TV samt vissa andra radio- och TV-rättsliga frågor (SOU 2006:51)

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) har efter eget övervägande valt att inkomma med synpunkter på slutbetänkandet från Radio- och TV-lagsutredningen benämnd ”Tillgänglighet, mobil TV samt vissa andra radio- och TV-rättsliga frågor”, (SOU 2006:51)

RFSL har valt att endast kommentera de delar som direkt upplevs beröra sakpolitiska områden som organisationen verkar inom. Härmed lämnar vi följande synpunkter:

Sammanfattning

RFSL ser med oro på de otydliga skrivningar som återkommande återfinns i utredningen kring sändningar med sexuellt innehåll som kan verka upprörande för såväl barn som vuxna. Det ges ingen vägledning kring vilket tolkningsföreträde som skall gälla kring vilket innehåll, vilka medier eller sändningstider som kan anses vara föremål för begränsningar i yttrandefriheten, ställa särskilda krav på programmets utformning och sändningstid eller som kan underkastas ingripande och/eller vite.

Utredningens otydlighet har normalitet som utgångspunkt till underlag för ett kommande lagförslag vilket medför att exempelvis skildringar av sexualitet som inte ryms inom normen och av vissa mediekonsumenter kan anses upprörande riskerar att sättas på undantag. Detta kan yttra sig i fällningar i granskning-snämnd eller liknande, ingripande av rättsvårdande myndighet eller utdömande av vite. Den största risken ligger dock i att medier, för att undvika dessa processer, faller till föga för att begränsa sitt utbud av inkluderande bilder av

kön, sexualitet och relationer som ligger utanför normen eller känner sig tvingade att i linje med utredningens önskemål utfärda varningar. De sistnämnda får i sig en normerande verkan då de aktivt signalerar till tittare eller lyssnare att inslaget skall anses som onormalt.

Genom att upphöja dessa idag subjektiva bedömningar till lag som skall uttolkas riskerar lagen att genom framtida prejudikat frammana sanktioner utifrån en diskriminerande moralsyn som verkar konserverande för värderingar kring kön, sexualitet och relationer.

RFSL anser därför att en tydlig avvägning i kommande lagförslag måste göras för att säkerställa att skildringar av exempelvis homosexuella, bisexuella och transpersoner (hbt-personer) och deras relationer, polyamorösa relationer samt alternativa frivilliga familjekonstellationer såsom regnbågsfamiljer inte sätts på undantag eller anses falla inom lagens begränsande syfte och mening.

Författningsförslag

I 6 kap. 2§ föreslås att återhållsamhet skall iakttas vid sändning av program som innehåller avancerade sexuella framställningar. Vad som kan anses avancerat anges inte här och inte i utredningsmaterialet i övrigt. RFSL ser här en uppenbar risk för att exempelvis en skildring av en sexuell handling mellan två personer av samma kön utan explicit innehåll ändå kan anses som avancerad i förhållande till en omgivande norm efter medieproducentens eller konsumentens godtycke.

I kombination med detta anser utredningen i sitt förslag till 3 kap. 8§ pkt 10 att detta särskilt skall beaktas av hänsyn till vissa mediers särskilda genomslagskraft. Som konsekvens skulle detta kunna betyda att skildringar av hbt-personers vardag måste underkastas särskilda krav gällande ämnen, utformning och sändningstid.

Detta resonemang återkommer i förslaget till 10 kap. 8§ pkt 3.

Kapitel 2.2.3.2

Här återges resonemanget kring mediers särskilda genomslagskraft kopplat till sändning av program med avancerade sexuella framställningar. Inget klargörande görs kring hur detta tolkas i förhållande till resonemanget fört kring mediernas normerande funktion och ett osynliggörande eller tabubeläggande av hbt-personer och deras sexualitet och relationer. En kommentar ges kring ett fällande utslag i Granskningsnämnden angående en trailer i TV4 som ansetts kränkande i sin syn på homosexuella. Detta kan dock inte anses tydliggöra vad som avses med avancerade sexuella framställningar eller anses uttrycka utredarens vilja att våra farhågor inte är reella.

På sidan 138 anges även att inslag med sexuellt innehåll som kan verka skrämmande eller upprörande för barn och även vuxna enligt utredaren skall sändas med en föregående varning och inte vid olämpliga tidpunkter. Resonemanget är mycket otydligt vad avser uttolkningen av vad som avses. Detta får inte i sin förlängning innebära att skildringar av hbt-personers sexualitet eller könsuttryck som inte inryms i en gällande samhällsnorm inte kan göras på samma villkor som för andra grupper och utan att föregås ovederhäftiga eller diskriminerande genmälen.

Sören Andersson
Förbundsordförande

Claes Nyberg
Förbundsstyrelseledamot